

Sygn. akt VI U 2688/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 kwietnia 2021 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący Sędzia Ewa Milczarek

po rozpoznaniu w dniu 23 kwietnia 2021 r.

w B.

na posiedzeniu niejawnym

odwołania: J. C.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w G.

z dnia 1 października 2020 r. , numer decyzji (...)

w sprawie: J. C.

przeciwko: Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w G.

o umorzenie należności z tytułu wypłaconych świadczeń z Funduszu Alimentacyjnego

- 1) zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że umarza w całości należności likwidowanego Funduszu Alimentacyjnego z tytułu wypłaty świadczeń z funduszu alimentacyjnego za okres od stycznia 1991r. do kwietnia 2004r. wraz z 5% opłatą na pokrycie kosztów związanych z działalnością funduszu,
- 2) stwierdza, że organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Na oryginalnie właściwy podpis.

Sygn. akt VI U 2688/20

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 1 października 2020 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił ubezpieczonemu J. C. umorzenia należności z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego w kwocie 39020,86 zł. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał między innymi, że ubezpieczony nie przedstawił dokumentów z których wynikałoby, że jest niezdolny do podjęcia zatrudnienia i osiągnięcia dochodu umożliwiającego spłatę należności, ubezpieczony jest w wieku aktywności zawodowej, a także nie poniósł strat w wyniku klęski żywiołowej lub innego losowego zdarzenia.

Odwołanie od powyższej decyzji wniósł ubezpieczony prosząc o ponowne rozpatrzenie jego prośby. Sytuacja zdrowotna, jak i finansowa ubezpieczonego jest ciężka. Ubezpieczony nadal zamieszkuje w schronisku dla bezdomnych i otrzymuje jeden posiłek od poniedziałku do piątku.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie i podtrzymał stanowisko wyrażone w zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił, co następuje.

J. C. (ur. (...)) od czerwca 2013 roku korzysta z pomocy społecznej. J. C. mieszka w Centrum Pomocy dla Bezdomnych Mężczyzn w B. przy ul. (...). Za korzystanie z usług schroniska dla bezdomnych mężczyzn J. C. płacił 193,50 zł.

J. C. jest osobą bezdomną. J. C. ma orzeczony umiarkowany stopień niepełnosprawności do 31 grudnia 2024 roku z przyczyn neurologicznych i dysfunkcji narządu ruchu. W orzeczeniu o niepełnosprawności zamieszczono wskazania dotyczące odpowiedniego zatrudnienia w warunkach chronionych, konieczności zaopatrzenia

w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze oraz pomoce techniczne, ułatwiające funkcjonowanie oraz korzystania z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji (przez co rozumie się korzystanie z usług socjalnych, opiekuńczych, terapeutycznych, rehabilitacyjnych). W 2013 roku J. C. przebył udar lewej półkuli mózgu z niedowładem położonym prawostronnym. J. C. nie wykonuje ruchów precyzyjnych ręką prawą, jak również nie potrafi pisać tą ręką. J. C. wymaga pomocy przy realizacji ról społeczno-zawodowych, załatwianiu spraw urzędowych. Z uwagi na zły stan zdrowia J. C. nie podejmuje zatrudnienia, jest pod stałą opieką lekarzy specjalistów.

J. C. nie posiada własnego dochodu i utrzymuje się z zasiłku stałego w wysokości 645 złotych (zasiłek przyznany w okresie od 1 października 2020 roku do 31 marca 2021 roku).

J. C. ma wykształcenie podstawowe i jest murarzem, nie ma innych kwalifikacji. J. C. jest po rozwodzie. Jego córka przebywa za granicą i nie kontaktuje się z ojcem.

Dowód: pismo z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w B. k. 17, decyzja o przyznaniu zasiłku k. 18, decyzja o przyznaniu pomocy k. 19; w aktach organu - zaświadczenie o opłacie schroniska k. 2; akta (...) ds. Orzekania o Niepełnosprawności – orzeczenie o stopniu niepełnosprawności, ocena stanu zdrowia, ocena psychologiczna, zaświadczenie lekarskie o stanie zdrowia.

Z dniem 27 czerwca 2021 roku J. C. nabędzie prawo do emerytury w prognozowanej wysokości 760,80 zł.

Dowód: pismo organu rentowego k. 29.

Zaskarżona decyzja organu rentowego z dnia 1 października 2020 roku została odebrana przez J. C. w dniu 6 października 2020 roku. W dniu 9 listopada 2020 roku J. C. wniósł odwołanie od powyższej decyzji.

dowód: pismo z Centrum Pomocy z dn. 13.01.2021 r. k. 21.

Sąd zważył, co następuje.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy. Autentyczność dokumentów nie budziła wątpliwości.

Na wstępie, w odniesieniu do wniosku organu rentowego o odrzucenie odwołania jako wniesionego po terminie Sąd wskazuje, że wniosek nie był zasadny. Jak wynika z potwierdzenia odbioru i pisemnego wyjaśnienia z Centrum Pomocy dla Osób Bezdomnych zaskarżona decyzja została odebrana przez ubezpieczonego w dniu 6 października 2020 roku. Termin do wniesienia odwołania upływał więc w dniu 7 listopada 2020 roku (sobota). Zgodnie z zasadą wyrażoną

w art. 115 k.c. jeżeli koniec terminu do wykonania czynności przypada na dzień uznany ustawowo za wolny od pracy lub na sobotę, termin upływa następnego dnia, który nie jest dniem wolnym od pracy ani sobotą. Tym samym, termin do wniesienia odwołania upływał w dniu 9 listopada 2020 roku (poniedziałek) – tego też dnia zostało złożone

odwołanie, a zatem w ustawowym terminie. Na marginesie – przyjmując nawet, że odwołanie byłoby wniesione po terminie Sąd wskazuje, że przekroczenie terminu nie jest nadmierne (zaledwie 2 dni), a nadto z pewnością nastąpiło z przyczyn niezależnych od odwołującego, biorąc pod uwagę jego stan zdrowia i jego oczywiste trudności w załatwianiu urzędowych spraw.

Przechodząc do merytorycznego rozpoznania sprawy Sąd wskazuje, że zgodnie z art. 68 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. w szczególnie uzasadnionych przypadkach związanych z sytuacją zdrowotną lub rodzinną osoby, przeciwko której jest prowadzona egzekucja alimentów, lub osoby zobowiązanej do zwrotu bezpodstawnie pobranych świadczeń z funduszu, likwidator może umorzyć, rozłożyć na raty lub odroczyć termin płatności należności likwidowanego funduszu z tytułu wypłaconych lub bezpodstawnie pobranych świadczeń z funduszu. Zgodnie ze stanowiskiem prezentowanym

w orzecznictwie - szczególnie uzasadnione przypadki, o których mowa

w art. 68 ust. 1 ww. ustawy, to sytuacje wyjątkowe, które powstały w wyniku wypadku losowego, a w każdym razie niezależnie od zobowiązanego, w ich następstwie jego sytuacja uległa takiemu pogorszeniu, że nie jest on w stanie na bieżąco spłacać swoich bieżących należności, a nadto nie ma perspektywy poprawy i zmiany tej sytuacji. Katalog okoliczności związanych z sytuacją zdrowotną lub rodzinną zobowiązanego wnioskodawcy nie został wprawdzie określony w przepisach, ale niewątpliwie można wskazać: liczebność rodziny pozostającej na utrzymaniu zobowiązanego, brak majątku, z którego możliwe byłoby dochodzenie od osoby zobowiązanej zobowiązania pieniężnego, ustalenie, że w przypadku zwrotu osoba zobowiązana lub osoby pozostające na jej utrzymaniu zostałyby pozbawione niezbędnych środków utrzymania, wiek osoby zobowiązanej, zdarzenia losowe (choroba, kradzież, wypadek, pożar, powódź, inne klęski żywiołowe, itp.), powodujące szczególne trudności w sytuacji materialnej osoby zobowiązanej. Dokonując przedmiotowych ustaleń, należy zatem ocenić, czy przy uwzględnieniu wieku wnioskodawcy, stanu rodzinnego, kwalifikacji zawodowych oraz rokowań zdrowotnych będzie on mógł w przyszłości spłacać przedmiotowe należności (Małysa-Sulińska Katarzyna (red.), Ustawa o świadczeniach rodzinnych. Komentarz Opublikowano: LEX 2015). Niemożność zaspokojenia należności Funduszu Alimentacyjnego odnosi się nie tylko do stanu bieżącego, ale także do perspektyw osoby zobowiązanej do świadczenia ze względu na wiek, stan zdrowia inne względy społeczne oraz znikome źródło przychodów na utrzymanie, zagrażające dalszej egzystencji poprzez niezapewnienie minimum socjalnego, jest realnie niemożliwe wywiązanie się ze zobowiązania wobec ZUS.

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy Sąd uznał, że w sytuacji odwołującego zachodzi szczególnie uzasadniony przypadek przemawiający za umorzeniem zadłużenia z tytułu należności Likwidowanego Funduszu Alimentacyjnego. Sytuacja odwołującego jest wyjątkowo trudna, bowiem jedynym źródłem utrzymania (na dzień wydania zaskarżonej decyzji) był zasiłek w kwocie 645 zł. Perspektywicznie, odwołujący będzie uprawniony do emerytury w niewiele wyższej wysokości – według prognozy organu rentowego 760,80 zł. Jest to niewielka kwota mając na względzie podstawowe, codzienne utrzymanie. Pod uwagę należy wziąć także wiek odwołującego (64 lata) i schorzenia, z którymi się zmagają. Wbrew twierdzeniom organu rentowego wiek odwołującego jest bliższy przejściu na emeryturę aniżeli podjęciu aktywności zawodowej. W kontekście możliwości zarobkowych nie bez znaczenia pozostaje także stan zdrowia odwołującego – odwołujący jest po udarze, ma częściowy niedowład po prawej stronie, co nabiera szczególnego znaczenia w świetle kwalifikacji odwołującego (wyuczony zawód – murarz). Podkreślenia również wymaga sytuacja osobista odwołującego – odwołujący jest osobą bezdomną, na miarę możliwości korzysta z pomocy społecznej. Mając na względzie powyższe, odwołujący nie ma perspektywy poprawy i zmiany swojej sytuacji poprzez np. podjęcie zatrudnienia i uzyskanie dodatkowych dochodów. Odwołujący także nie ma żadnego majątku. W konsekwencji, odwołujący nie ma obiektywnej możliwości spłaty długów alimentacyjnych w jakimkolwiek zakresie.

Z tych względów Sąd uwzględnił odwołanie umarzając w całości należności Likwidowanego Funduszu Alimentacyjnego z tytułu wypłaty świadczeń z funduszu alimentacyjnego za okres od stycznia 1991 roku do kwietnia 2004 roku wraz z 5% opłatą na pokrycie kosztów związanych

z działalnością Funduszu, o czym orzekł w punkcie 1 wyroku na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c.

W punkcie 2 wyroku Sąd omyłkowo zawarł orzeczenie w przedmiocie stwierdzenia odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

SSO Ewa Milczarek